

ВАЛЕНТНІСТЬ ЕМОТИВНИХ ДІЄСЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Барановська О. Д.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Стаття присвячена дослідженню емотивних дієслів в лексико-семантичній системі англійського дієслова. Розглянуто основні положення теорії валентності, головним постулатом якої є роль дієслова в реченні, що відповідає за оточення, у якому воно знаходиться. Визначено умови реалізації граматичного речення та валентних характеристик загалом. Для дієслівних лексем представлено такі типи валентності: одно-, дво-, три- та чотиривалентне вживання, що відповідно відображає кількість комплементів. Усі комплементи, окрім суб'єкта, репрезентовано відповідними моделями.

Дослідження проведено на основі класифікації дієслів Філіпа Джонсон-Леарда та Кейт Оутлі. Зіставлено валентні характеристики дієслів, що виражають емотивне відношення між суб'єктом та об'єктом емоції (*grieve, hate, fear, like, love, admire, respect, miss* тощо), та каузативних дієслів (*annoy, frighten, shock, surprise, worry, amuse, entertain, discourage, encourage, excite* тощо), що вказують на причину емоції, відношення між причиною емоції та суб'єктом емоції. Валентні моделі проілюстровано на матеріалі Корпусу сучасного американського варіанта англійської мови COCA, який складається з усних та письмових текстів різних жанрів (усне мовлення, художня література, популярні журнали, газети, наукові журнали, субтитри телебачення та кіно, блоги та інші веб-сторінки), що дає змогу дослідити синтаксичні конструкції через програму конкордансів.

У результаті дослідження встановлено, що здебільшого комплементи збігаються відповідно до наведеної класифікаційної належності. Визначено двовалентність як головний тип валентності емотивних дієслів. З'ясовано, що збіг комплементів притаманний семантично наближеним лексемам, проте не йдеться про повний збіг, адже синоніми відрізняються своїм значенням і можуть мати децю відмінне оточення й типи валентності. Відхилення від правил валентності спричиняє порушення формально-граматичної структури речення, а звідси відсутність певного комплементу після дієслова може призвести до втрати ознак пропозиції.

Ключові слова: емотивні дієслова, валентність, комплемент, дієслова емотивного відношення, каузативні дієслова.

Baranovska O. D. Valency of emotive verbs of the English language. The article focuses on the investigation of emotive verbs in the lexico-semantic system of the English verb. Basic principles of valency theory have been outlined, the main postulate of which emphasizes the importance of the verb in the sentence, which is responsible for the environment it occurs in. Prerequisites for the realization of a grammatical sentence have been defined, namely establishing valency characteristics of the verb. On the whole, verbal lexemes can represent the following types: monovalent, divalent, trivalent and quadrivalent. Accordingly, presented patterns comprise no complement or one – four complements. All the complements except the subject have been extracted from the formulas and thus compared in terms of their similarities and differences.

*The investigation has been carried out on the basis of the classification by Johnson-Laird and Oatley. Valency characteristics of the verbs that express emotional relations between the subject and the object of the emotion (*grieve, hate, fear, like, love, admire, respect, miss* etc.) have been juxtaposed with causative verbs (*annoy, frighten, shock, surprise, worry, amuse, entertain, discourage, encourage, excite* etc.). The latter indicate the cause of the emotion, show interrelation between the cause of an emotion and the person who experiences it. Therefore, it has been established that complements coincide mostly according to this classifying affiliation. A divalent type has proved to be the main valency type of emotively charged verbs. Illustrative examples were extracted from Corpus of Contemporary American English, a multipurpose collection of corpora, compiled by Mark Davies.*

The coincidence of complements is inherent in case of semantically close lexemes. However, it is not a complete overlap, which is mainly due to the fact that synonyms differ in meaning and might have a slightly different environment and valency type. It should be noted that deviation from the valency rules causes violation of the formal grammatical structure of the sentence, hence, the lack of a certain complement coming after the verb can lead to the loss of the features of the proposition.

Key words: emotive verbs, valency, complement, verbs of emotional relations, causative verbs.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. Попри значну роль дієслова у створенні більшості речень, вважають, що його не можна розглядати єдиним центром організації речення, адже саме по собі дієслово не є синтаксичною одиницею [8, 267]. Тож важливість дослідження дієслова та його оточення є беззаперечною, що спробуємо продемонструвати на матеріалі англій-

ських дієслівних одиниць. Актуальність проблеми зумовлена наявністю нових джерел лінгвістичного аналізу – корпусних ресурсів, використання яких дає можливість переосмислити та верифікувати традиційний підхід до дослідження синтаксису і валентності зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Витоки теорії валентності знаходимо у граматиці

залежностей, а саме у працях французького лінгвіста Л. Теньєра, який заклав основи семантичного синтаксису. Подальшого розвитку теорія валентності набула у працях С. Д. Кацнельсона, В. Г. Адмоні, М. Д. Степанової, Й. Ф. Андерша, І. Р. Вихованця, А. П. Загнітка, М. І. Степаненка, О. І. Леути та інших. Так, йдеться про те, що «дієсловом властиві певні семантичні і формально-синтаксичні конфігурації і що вже саме значення дієслова сигналізує про ті чи інші семантичні і синтаксичні моделі речення» [2, 62]. Зокрема, валентний потенціал трактують як «сукупність усіх функціонально-синтаксичних позицій конкретного дієслова» [7, 14].

Синтаксичні властивості англійських дієслів, а саме дієслівних лексем, які позначають емоції, або дієслів *психічного стану*, досліджувала Бет Левін [14].

Наше дослідження проведено на основі класифікації емотивних дієслів Філіпа Джонсон-Леарда та Кейт Оутлі [13], згідно з якою виділено дієслова двох типів: дієслова емотивного відношення та каузативні дієслова. Матеріалом для вивчення валентних моделей цих типів дієслів слугував словник "A Valency Dictionary of English" [16], що містить моделі комплементів англійських дієслів, іменників та прикметників, які надалі проілюстровано на матеріалі вибірки з *Корпусу сучасного американського варіанта англійської мови (Corpus of Contemporary American English) (COCA)*.

Сам же словник укладено на основі корпусу "The Bank of English" (320 мільйонів слів) та з урахуванням частотності (з позначкою >30%, дуже частотні, частотні) і особливостей валентних структур. Ресурс налічує 511 дієслів, 274 іменники та 544 прикметники. Словник охоплює прикметники та іменники, які були загалом менш частотні у корпусі, ніж дієслова [16].

Формулювання мети і завдань статті. Мета статті – виявити потенціал застосування теорії валентності в дослідженні синтаксичних характеристик емотивних дієслів англійської мови. Мета передбачає виконання таких завдань:

- 1) розглянути засади теорії валентності;
- 2) визначити головні типи валентності дієслів англійської мови;
- 3) дослідити та порівняти валентні характеристики емотивних дієслів, а саме дієслів емотивного відношення та каузативних дієслів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно з теорією валентності дієслово є «найбільш центральним елементом речення, а також виступає в ролі головного детермінанта його структури» [12, 3]. Так, основне твердження теорії валентності полягає в тому, що дієслово займає центральне місце в реченні, оскільки визначає кількість інших елементів, необхідних для реалізації граматичного речення. Низка цих елементів, або комплементів (*complements*), які не лише поєднуються з дієсловом, а й залежать від нього, визначає його валентність [16, 24].

У теорії валентності знаходимо чітке тлумачення двох антитетичних елементів: комплементів (*complements*) та ад'юнктивів (*adjuncts*), що у Л. Теньєра представлені як актанти (*actants*) і сиркостанти (*circostants*) та за допомогою яких можна описати

залежність зв'язків у реченні. Особливої уваги заслуговують комплементи, залежні від головного дієслова, тоді як ад'юнкти не пов'язані з головним дієсловом: (а) можуть реалізуватися відносно вільно, (б) форму не детерміновано головним дієсловом [16, 24]. Таким чином, для визначення валентних характеристик дієслова слід звертати увагу на «взаємодію елементарних лексичних одиниць, якими є перехідні та неперехідні дієслівні лексеми, з елементарними синтаксичними одиницями-синтаксемами, які вживаються при них в тих чи інших варіантах» [8, 262]. Теорія валентності стосується аналізу комплементів дієслів, прикметників та іменників, тобто конкретних зразків комплементів, що сполучаються з певною лексемою, які можна класифікувати:

1. Відповідно до формальних та функціональних властивостей; так, формальними категоріями є фрази та підрядні речення (*phrases/ clauses*), наприклад:

- іменникові фрази [N] (*the girl, him, the man I saw* тощо);

- прикметникові фрази [ADJ] (*old, very old, too good to be true* тощо);

- прийменникові фрази [Prep N] (*about this topic* тощо) або підрядні речення:

- ing- clauses [V-ing] (*coming home* тощо);

- to- clauses [to-INF] (*to come, to understand the situation* тощо);

- that- clauses [that-CL] (*that we had to go there* тощо).

- wh- clauses [wh-CL] (*how such gossip annoys him* тощо).

2. За семантичними та лексичними ознаками, а саме дослідження не лише формальних властивостей, а й семантичних та колокаційних. По-перше, йдеться про значення комплементів, а саме відмінність або однорідність у значенні між різними комплементами одного і того ж слова. По-друге, визначення, яка лексична одиниця може/ не може виступати у ролі конкретного комплемента.

3. Можуть бути обов'язковими або потенційними (нереалізованими) (*obligatory/optional*), що істотно з урахуванням комунікативної, структурної та валентної передумов [16, 25–32].

Як зазначалося, емотивні дієслова поділяються на дієслова емотивного відношення та каузативні дієслова. Спершу розглянемо валентні характеристики дієслів емотивного відношення (*grieve, hate, fear, like, love, admire, respect, miss* тощо). Зокрема, порівняємо зразки конструкцій та показники валентності на прикладі дієслів *like* та *love*, беручи до уваги спільне значення *to like* ('*мати інтерес, надавати перевагу чомусь, відчувати задоволення, мати пристрасть до чого-небудь*').

Передусім незначні розбіжності знаходимо в показниках активності для лексеми *like* (*Active: 1/2*) та для *love* (*Active: 2/3*), які засвідчують мінімальну та максимальну валентність в активному вживанні (*minimum and maximum valency in active uses*). Лише лексеми *love* притаманне маркування *Passive: 1/3*, що відповідно означає мінімальну та максимальну валентність у пасивному вживанні. Тож обидві лексеми є двовалентними та більшість конструкцій, які реалізують цю валентність, збігаються ([N] A, [N] p,

[to(-INF), [V-ing]p, [N to-INF], [N V-ing], [it+when/if-CL]).

Проте модель [N] A є обов'язковою (*obl*) лише для дієслова *like*. До того ж дієслово *like* може бути одновалентним у моделі з [if], але якщо воно є зрозумілим з контексту: *Well, if you like, I could walk you through my foreign policy ideas* (COCA, TV). На противагу цьому дієслово *love* прогнозує можливість двовалентних [+it+for N to-INF], а також тривалентних [+Np+for N] конструкцій: *This famous typeface is loved for countless reasons, including its ability to take on any feeling, emotion or imagery, which it can do simply because it has no personality of its own* (COCA, Web).

Порівняння дієслів *admire* та *respect* здійснено на основі спільного значення 'think highly of' ('поважати/шанувати'). Зіставлення даних засвідчує, що типи валентності та більшість моделей, які реалізують цю валентність, збігаються: [N]A/ [by N], *obl* [N]p, [for N/V-ing]. Спільні зразки двовалентної та тривалентної комплементації в активному стані притаманні обом лексемам, а також мінімальна та максимальна валентність (у межах 1/3) – у пасивному стані. Спостерігаються лише незначні відмінності у комплементах кількох моделей, однак типи валентності не зазнають змін:

1) [+Np+in N], нап.: *After all, most of what a writer is likely to admire in others' work is what she herself is unable to do, and this always encompasses a wider range of kinds of writing than what she is able to do* (COCA, Fic);

2) [+Np+as N], нап.: *I have always respected him as one of the greats* (COCA, Mag). *But I did not want to discuss my private life with him ever again I always respected her as a player, and we established a friendship a few years ago before she came to Edison* (COCA, News).

Прикладом двовалентної комплементації, що властива лише дієслову *admire*, слугує [+wh-CLp], нап.: *I admire what you're doing and I'll help I must tell you how much I admire what you're doing* (COCA, News).

Дієслово *grieve* ('переживати печаль, смуток') вживається в активному стані як одновалентне: *It has affected me in ways I hadn't imagined and I still grieve* (COCA, Blog). Утім більш поширеним воно є як двовалентне – [+N], нап.: *You know, I always thought once I reached it, that point in time, that I would finally be able to grieve the loss* (COCA, Spok); [+over N], нап.: *I grieve over the possibility of additional departures* (COCA, News); *You can grieve over any emotional loss* (COCA, TV).

Частотною є модель [+for N], нап.: *My spirit grieves for this fallen generation* (COCA, Blog), а також двовалентне вживання у значенні 'бути дуже стурбованим' – [+at N], нап.: *For the man himself, I am sure he would not want us to grieve at his loss but marvel at a quite extraordinary life* (COCA, News); *Importantly, he also asserts that all people should have the 'right to have attachments to things and people outside ourselves; to love those who love us and care for us, to grieve at their absence'* (COCA, Acad).

У підзначенні (*subsense*) 'засмучувати' маємо позначки мінімальної та максимальної двовалент-

ності в активному вживанні та одно- або двовалентності у пасиві:

1) *obl* [+Np], нап.: *The story of a man who was grieved by a disloyal wife but whose grief was allayed when he saw that a high personality had the same misfortune* (COCA, Acad);

2) [[it]+N+to-INF], нап.: *It grieved me to see Dada, who was otherwise so dignified, so love-crazed* (COCA, Fic);

3) [[it]+N+that-CL], нап.: *Though, as I was just expressing to Mr. Darcy, it grieves me that you entered into the matrimonial state without his aunt's permission* (COCA, Fic).

Для дієслова *hate* характерні одновалентна, двовалентна та тривалентна моделі. Двовалентність помітно переважає, нап.:

1) [+Np], нап.: *It's not like they are doing it because they hate humans and want to make them miserable* (COCA, Blog);

2) [+that-CLp], нап.: *I hate that I make you feel like what you do isn't important* (COCA, TV); *I hate that every time I start to feel normal again, something bad happens* (COCA, Mov); *I hate that I let everyone down* (COCA, Mov).

Серед моделей, які позначені як «частотні» та «дуже частотні», є:

3) [+V-ing p] (*frequent*), нап.: *I hate being sick, tired and in pain all the time* (COCA, Fic);

4) [+to-INF] (*very frequent*), нап.: *I hate to think you've been unhappy, dear I hate to think you've been using me* (COCA, Fic).

Випадки одновалентного та тривалентного потенціалу дієслова *hate* є менш поширеними: *I just happen to have a mind of my own and no need or desire to hate* (COCA, Blog); [+Np+for N/ V-ing], нап.: *Do you hate me for telling you what I did?* (COCA, TV).

Дієслівна лексема *fear* ('боятися') характеризується можливою одновалентністю, яка реалізовується тільки в пасивному стані, та двовалентністю, що є максимальною для цього дієслова і, безперечно, домінуючою, нап.:

1) [+Np], нап.: *Both fear discovery and the loss of their money* (COCA, Acad);

2) [+to-INF], нап.: *Freethinkers are those who are willing to use their minds without prejudice and without fearing to understand things that clash with their customs, privileges or beliefs* (COCA, Blog);

3) [+V-ing], нап.: *Why is it hard to say it like it is? Do you fear hurting someone? Does the truth frighten you? Will it unravel you?* (COCA, Acad);

4) [+for N], нап.: *I fear for the resilience of the future generations here...* (COCA, Blog); *I fear for this country with so much hatred, fear, and willingness to believe lies and propaganda* (COCA, Web);

5) [+ (that)-CLp(it)(>30%)], нап.: *It is feared that these initiatives may cause a backlash of negative public opinion and thus undermine efforts to increase donations* (COCA, Acad).

Помітно, що *that-clauses* є більш частотними порівняно з іншими комплементами дієслова *fear* (подибуємо більш ніж у 30% усіх вживань цього слова), якщо йдеться про стверджувальні речення,

тоді як інфінітивні та герундіальні комплементи переважатимуть у заперечних реченнях [15, 125].

Історично для дієслова *fear*, поряд із *that-clauses*, характерні високочастотні валентні моделі з *lest-clauses* (головно у стверджувальних реченнях), низькочастотні – з *unless-clauses* і *whether-clauses* та частотні – з *but-clauses* (у заперечних реченнях), напр.:

I fear lest it should be discovered by <...> clear reducing to letters no better than nonsense (1816 Charles Lamb, Final Memorials; Consisting Chiefly of his Letters not before Published) [15, 134];

I do not feare but that these few Souldiers will be able to returne againe (1641 Thomas Edwards, Reasons against the Independent Government of Particular Congregations) [15, 134].

Високочастотність *lest-clauses* зумовлена загальним характером *fear*, що здебільшого вживається у стверджувальних реченнях. Також *lest-clauses* та *but-clauses* не обмежуються сполучуваністю з *fear*, а відносно часто сполучаються з дієсловами з негативною конотацією загалом [15, 134–135].

Приклад двовалентності зазвичай актуалізується в пасивному стані – [+N ADJ (usually passive)], напр.: *Sadly, they are feared dead* (COCA, Spok). Двовалентність простежуємо й у парантетичній конструкції *I fear*, а також інших зраках, зокрема *I fear not/so*, напр.: *That, I fear, will only make people more defensive, less willing to see where they themselves – we ourselves – are guilty of racism* (COCA, Blog); *I fear not, I'm leaving within the hour* (COCA, Fic); *I fear so. I must go now and help fight the fires* (COCA, Fic).

Подальший етап дослідження передбачає розгляд типів валентності, які характерні каузативним дієсловам (*annoy, frighten, shock, surprise, worry, amuse, entertain, discourage, encourage, excite* тощо).

Діапазон типів валентності дієслова *annoy* у значенні ‘роздратувати’ варіюється від одно- до тривалентних в пасивному вживанні, та в активному вживанні прослідковується дво- та тривалентність. Однак двовалентність залишається домінантною:

– [+Np], напр.: *His timidity annoyed her* (COCA, Fic);

– [[it]+N+to-INF], напр.: *It annoyed him to think that Annabelle shared the naive opinions of such people* (COCA, Fic).

Менш вживаним є тривалентне оточення дієслова *annoy* – [+N+with N], напр.: *The war now seemed to him like an interminable bad joke, and his comrades now annoyed him with their constant yawning and their “breaking wind” and their lousy jokes* (COCA, Fic).

Типи валентності дієслова *frighten* (‘налякати’) представлені одно-тривалентністю (в пасивному стані) та дво-, тривалентністю (в активному стані). Список комплементів розпочинають формули двовалентності:

– obl [+Np], напр.: *His feelings frightened him* (COCA, Fic);

– [[it]+Np+that-CL], напр.: *It frightened me that she would doubt me on this level* (COCA, Fic).

Проте тип тривалентності значно превалює:

1) [+Np+fromN/V-ing], напр.: *He may have thought that he could make things bad for the pilgrimage and frighten people from coming* (COCA, Web);

2) [+Np+intoN/V-ing], напр.: *Her hard stare frightened me into silence* (COCA, Fic);

3) [+Np+to N: death], напр.: *He was in the library, and he came up behind me... and he just frightened me to death* (COCA, Mov);

4) [+Np+with N], напр.: *She felt the sea for the first time against her breasts and leapt into water that from afar had frightened her with its big waves, its small waves and its groundswell crashing over the breakwater, making ships sink* (COCA, Fic).

Тривалентна конструкція характерна для англійського розмовного реєстру: *frighten the hell, life, wits* тощо *out of someone* або *frighten someone out of their wits* – [+Np+out of N/V-ing], напр.: *The prospect of having a third marriage end in failure frightened me out of my wits* (COCA, Mag). Можлива і прислівникова комплементация – [+Np+ADV], напр.: *There are things I'm dying to ask Michael, but I don't want to frighten him away* (COCA, Mag).

Щодо лексеми *shock* (‘здивувати/засмутити’), то типи в обох станах можуть змінюватися від одновалентності до тривалентності. Основними моделями дієслова є двовалентні та тривалентні:

1) [+Np], напр.: *I know George has been shocked by the reaction of the media* (COCA, News);

2) [[it]+Np+to-INF], напр.: *It shocked me to hear my brother talk like this* (COCA, Fic);

3) [[it]+Np+that-CL], напр.: *It shocked us that we hadn't found them* (COCA, Spok);

4) [+Np+into N/V-ing], напр.: *Committed to invoking their visionary powers, he undertook to shock them into awareness of what they might come to see* (COCA, Acad);

5) [+Np+out of N/V-ing], напр.: *The brittle ring of Jacobus's ancient black rotary phone shocked him out of his petulant reflections* (COCA, Fic).

Такі ж типи валентності простежуємо і для дієслів *worry* та *surprise* (‘здивувати’). Так, *worry* (‘хвилюватися/тривожити’) має більше моделей, що відображають його одновалентність. Проте переважають приклади двовалентних позицій:

1) [+Np], напр.: *With family and close friends you don't want to talk too much about the dangerous things because it worries them* (COCA, News);

2) [[it]+Np+that-CL], напр.: *Does it worry you that we're getting less solid news out of there than out of that theatre in the Pacific lately?* (COCA, Fic);

3) [+wh-CL], напр.: *Hearing her, Robert worried whether she'd be capable of going anywhere at all* (COCA, Fic);

4) [+about Np/V-ingp/ about N V-ingp/ about wh-CLp/ wh to-INFp (>30%)], напр.: *Daily, I worry about whether or not the public opinion of a restaurant has a shelf life, and honestly, as a restaurant owner* (COCA, News).

Досить частотною є конструкція [+ (that)-CL], напр.: *I was just saying that some people might be doing a lot, and I worry that they may feel a little underappreciated* (COCA, Fic).

Комплементи для *surprise* (‘здивувати’) наведені відповідно до значень: може здивувати (а) людина або ж (б) факт/ подія. Загалом переважає двовалентність – [+Np], напр.: *Sir William surprised him and paid the price for it* (COCA, Mov). Цей тип

особливо характерний у випадку, коли це стосується факту/ події: **[[it]+ N+that-CL]**, напр.: *It didn't surprise her that she'd ended up here* (COCA, Fic); **[[it]+N+if-CL]**, напр.: *It wouldn't surprise me if she quit* *So it wouldn't really surprise me if he does spread the story himself, though I imagine he'd consider testing potential residents to be ill-mannered* (COCA, Fic). Водночас і тривалентність представлено кількома моделями – **[+Np+with N]**, напр.: *Mia was in her own world a lot of the time these days, but she could surprise him with her sudden sharpness, awareness* (COCA, Fic); **[+Np+by N/V-ing]**, напр.: *I finally thought of my iPhone. It surprised me by coming on* (COCA, Fic).

Ще одне порівняння проведено на основі дієслів-синонімів *amuse* та *entertain* ('розважати/nomiuamu/miuumu'). Для *amuse* в активному стані властиві типи дво- та тривалентності, а в пасивному – відодно- до тривалентності. Валентна модель дієслова *entertain* в активному та пасивному вживанні може містити від одного до трьох компонентів. Більшість компонентів збігаються (**[N]A/ [by N], [V-ing]A, [that-CL]A, [N]p, [with N]**) та здебільшого демонструють двовалентний тип – **[+Np]**, напр.: *Life is gray and dull, and you might as well have a little fun when you dress and amuse people* (COCA, Mov); **[+Np]**, напр.: *You can't expect me to drop everything*

and entertain these strangers (COCA, Mov). Інші моделі валентності притаманні лише *amuse* (**[to-INF]A (it), [N V-ing]A, [wh-CL]A: it**).

Висновки та перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. Таким чином, у результаті проведеного дистрибутивного аналізу можемо визначити двовалентність як головний тип валентності дієслів, які позначають емоції. Більшість компонентів емотивних дієслів збігаються відповідно до їх класифікації на дієслова емотивного відношення та каузативні дієслова. Так, у результаті здійсненого нами дослідження встановлено, що валентні моделі дієслів емотивного відношення можуть бути представлені безприйменниковими конструкціями, наприклад, 'like/love+somebody/something' або факультативно-прийменниковими, наприклад, 'grieve +0/ for/over + somebody/something'. Однак модель **S + Vtr + CN** залишається базовою для досліджуваних дієслів. Інакше кажучи, емотивні дієслова – це переважно перехідні дієслова, компонентом яких є іменник. Конструкції також часто містять **[V-ing], [to-INF] [that-CL], [wh-CL]** тощо.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у детальному вивченні не лише валентності, а й лексичної та семантичної сполучуваності емотивних дієслів англійської мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адмони В. Г. Введение в синтаксис современного немецкого языка. Москва : Изд-во литературы на иностранных языках, 1955. 391 с.
2. Андерш Й. Ф. Про співвідношення інтенційної і валентної структур дієслова : на матеріалі української мови. *Українське мовознавство*. Київ : Вища школа, 1980. Вип. 8. С. 62–65.
3. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті : монографія. Київ : Наукова думка, 1988. 256 с.
4. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Морфологія : монографія. Донецьк : ДонДУ, 1996. 437 с.
5. Кацнельсон С. Д. Общее и типологическое языкознание. Ленинград : Наука, 1986. 298 с.
6. Леута О. І. Дієслівні речення в українській літературній мові : структура, семантика, моделі : автореф. дис. на здобуття наук ступ. докт. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2009. 35 с.
7. Масицька Т. Є. Семантико-синтаксична валентність дієслова : автореф. дис. на здобуття наук ступ. канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 1995. 16 с.
8. Мухин А. М. Системные отношения переходных глагольных лексем. На материале английского и русского языков / за ред. М. А. Бородина. Ленинград : Наука, 1987. 292 с.
9. Степаненко М. І. Взаємодія формально-граматичної і семантичної валентності в структурі словосполучення та речення. Київ : НАН України. Укр. мовно-інформац. фонд, 1997. 216 с.
10. Степанова М. Д. Теория валентности и валентный анализ. На материале современного немецкого языка. Москва : МГПИИЯ, 1973. 110 с.
11. Теньер Л. Основы структурного синтаксиса. Москва : Прогресс, 1988. 656 с.
12. Faulhaber S. Verb valency patterns. A challenge for semantics-based accounts. Berlin/ New York : De Gruyter Mouton, 2011. 357 p.
13. Johnson-Laird P. N. Oatley K. The language of emotions: An analysis of a semantic field. *Cognition and Emotion*. 1989. Vol. 3. Issue 2. P. 81–123. URL: https://www.researchgate.net/publication/247923590_Oatley_K_The_language_of_emotions
14. Levin B. English verb classes and alternations: a preliminary investigation. Chicago : The University of Chicago Press, 1993. 348 p.
15. Yoko Iyeiri. Verbs of implicit negation and their complements in the history of English. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2010. 223 p.

ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА

16. Herbst T. et al. A valency dictionary of English: a corpus-based analysis of the complementation patterns of English verbs, nouns and adjectives. Berlin/ New York : Mouton de Gruyter, 2004. 965 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- COCA – Davies Mark. The Corpus of Contemporary American English (COCA): One billion words, 1990–2019. 2008. URL: <https://www.english-corpora.org/coca/>

REFERENCES

1. Admoni, V. G. (1955). Vvedenie v sintaksis sovremennogo nemetskogo yazyka [Introduction to the syntax of modern German]. Moskva: Izd-vo literatury na inostrannykh yazykakh [in Russian].
2. Andersh, Y. F. (1980). Pro spivvidnoshennya intentsynoyi i valentnoyi struktur diyedlova: na materialy ukrainskoi movy [On the ratio between intentional and valency structures of a verb: on the material of the Ukrainian language]. *Ukrainske movoznavstvo*. Kyiv: Vyscha shkola, 8, 62–65 [in Ukrainian].
3. Vykhovanets, I. R. (1988). Chastyny movy v semantyko-hramatychnomu aspekti [Parts of speech in the semantic-grammatical aspect]: monohrafiya. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
4. Zahnitko, A. P. (1996). Teoretychna hramatyka ukrainskoi movy. Morfolohiia [Theoretical grammar of the Ukrainian language. Morphology]: monohrafiia. Donetsk: DonDU [in Ukrainian].
5. Katsnelson, S. D. (1986). Obshchee i tipologicheskoe yazykoznanie [General and typological linguistics]. Leningrad: Nauka [in Russian].
6. Leuta, O. I. (2009). Diieslivni rechennia v ukrainskii literaturnii movi : struktura, semantyka, modeli [Verbal sentences in the Ukrainian literary language: structure, semantics, models]. (Avtoreferat dysertatsii doktora filolohichnykh nauk). Kyiv [in Ukrainian].
7. Masytska, T. Ye. (1995). Semantyko-syntaktychna valentnist diyedlova [Semantic-syntactical valency of the verb]. (Avtoreferat dysertatsii kandydata filolohichnykh nauk). Kyiv [in Ukrainian].
8. Mukhin, A. M. (1987). Sistemnyye otnosheniya perekhodnykh glagolnykh leksem. Na materiale angliyskogo i russkogo yazykov [Systemic relations of transitive verbal lexemes. On the material of English and Russian] / za red. M. A. Borodina. Leningrad: Nauka [in Russian].
9. Stepanenko, M. I. (1997). Vzaiemodiia formalno-hramatychnoi i semantychnoi valentnosti v strukturi slovospoluchennia ta rechennia [Interaction of formal-grammatical and semantic valency in the structure of a phrase and a sentence]. Kyiv: NAN Ukrainy. Ukr. movno-informats. fond [in Ukrainian].
10. Stepanova, M. D. (1973). Teoriya valentnosti i valentnyy analiz. Na materiale sovremennogo nemetskogo yazyka [Theory of valency and valency analysis. On the material of modern German]. Moskva: MGPIIYA [in Russian].
11. Tener, L. (1988). Osnovy strukturnogo sintaksisa [Elements of structural syntax]. Moskva: Progress [in Russian].
12. Faulhaber, S. (2011). Verb valency patterns. A challenge for semantics-based accounts. Berlin/ New York: De Gruyter Mouton [in English].
13. Johnson-Laird, P. N., Oatley, K. (1989). The language of emotions: An analysis of a semantic field. *Cognition and Emotion*, 3 (2), 81–123. URL: https://www.researchgate.net/publication/247923590_Oatley_K_The_language_of_emotions
14. Levin, B. (1993). English verb classes and alternations: a preliminary investigation. Chicago: The University of Chicago Press.
15. Yoko Iyeiri. (2010). Verbs of implicit negation and their complements in the history of English. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

DICTIONARIES

16. Herbst, T. et al. (2004). A valency dictionary of English: a corpus-based analysis of the complementation patterns of English verbs, nouns and adjectives. Berlin/ New York: Mouton de Gruyter.

SOURCES OF ILLUSTRATIVE MATERIAL

COCA – Davies Mark. The Corpus of Contemporary American English (COCA): One billion words, 1990–2019. 2008. URL: <https://www.english-corpora.org/coca/>